

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО
СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 11.01.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 04.01.2020. - 08.01.2021.**

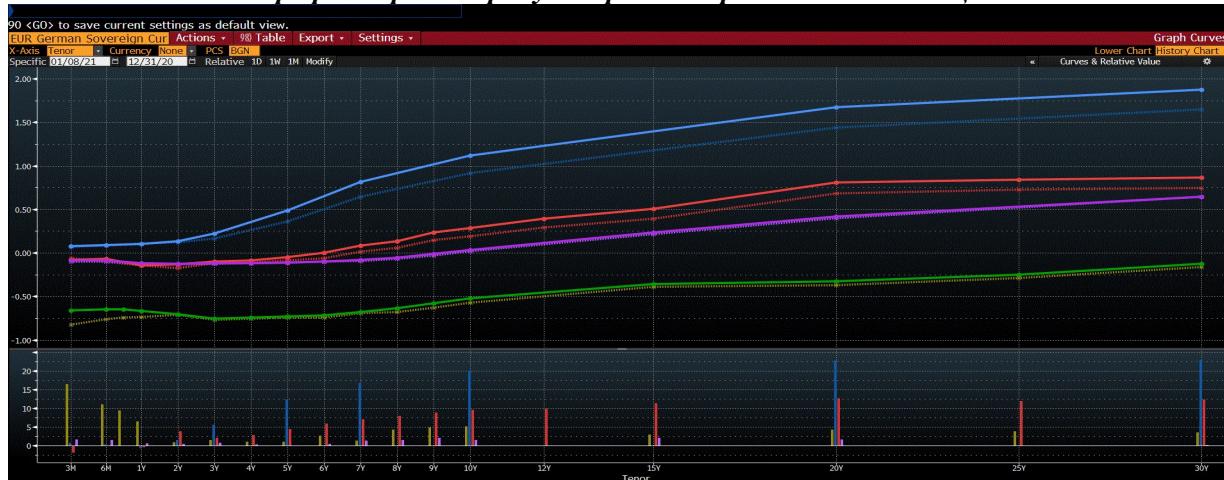
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Принос	Еврозона	САД	Велика Британија	Јапан
	31.12.20 - 8.1.21	31.12.20 - 8.1.21	31.12.20 - 8.1.21	31.12.20 - 8.1.21
2 године	-0,70 - -0,70 ➔	0,12 - 0,13 ➤	-0,16 - -0,13 ➤	-0,12 - -0,12 ➔
5 година	-0,74 - -0,73 ➤	0,36 - 0,48 ➤	-0,09 - -0,04 ➤	-0,11 - -0,11 ➔
10 година	-0,57 - -0,52 ➤	0,91 - 1,12 ➤	0,20 - 0,29 ➤	0,02 - 0,04 ➤

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси	
	31.12.20	- 8.1.21
3 мјесеца	-0,757	- -0,626 ➤
6 мјесеци	-0,762	- -0,651 ➤
1 година	-0,711	- -0,655 ➤

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 08.01.2021. године (пуне линије) и 31.12.2020. године (испрекидане линије). На доњем дијелу грава је приказана разлика између вриједности одговарајућих приносова на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

У односу на претходну седмицу, приноси сигурнијих обвезница еврозоне су забиљежили благи раст. Раст приноса је био нешто више изражен код десетогодишњих њемачких обвезница који је износио 5 базних поена, највише под утицајем одржане аукције обвезница овог доспијећа на којој је забиљежен раст просјечног приноса, али и пад односа потражње и понуде у поређењу с претходном аукцијом. С друге стране, приноси италијанских обвезница средњег и дужег рока доспијећа су забиљежили благи пад за 1,5 базни поен. Фокус инвеститора је у протеклој седмици био усмјерен на дешавања у САД, па су европски индекси, пратећи америчке индексе, забиљежили раст. Према саопштењу Свјетске здравствене организације, Европа се налази на прекретници пута пандемије, те је упозорено да се коронавирус шири веома брзо широм континента, као и да је појава новог соја вируса створила алармантну ситуацију. Владе ЕУ су суочене са све већим притисцима да убрзају вакцинисање против Ковид19.

Члан УВ ЕЦБ de Cos је изјавио да постоји могућност да се у потпуности искористи пандемијски програм PEPP или да се повећа уколико то буде потребно и уколико финансијски услови и даље буду указивали на то да вриједи размотрити и опцију контроле криве приноса. С друге стране, опрезнији је био његов колега и предсједник Deutsche Bundesbank Weidmann, који је изјавио да ЕЦБ мора осигурати да хитне алатке ове институције не постану трајне. Бивши премијер Италије Renzi је више пута запријетио да ће повући своју малу партију Italia Viva из владајуће коалиције, уколико се Влада не позабави промјенама поновног покретања и онако крхке економије Италије.

Један од најбитнијих економских индикатора који је објављен у прошлој седмици, прелиминарни подatak о кретању инфлације у еврозони, показао је да се иста у децембру прошле године већ пети мјесец нашла на нивоу испод 0% те је и даље веома далеко од циљаног нивоа око 2%. Больји од очекивања је био подatak о неочекиваном паду стопе незапослености у еврозони у новембру, али је из Еуростата упозорено да ови подаци можда потчињују штету проузроковану пандемијом, јер исти не укључују оне људе који се и даље воде као незапослени, али више не траже активно посао, односно, да из неких других разлога нису расположиви за посао. Такође, стопа незапослености младих у еврозони је и даље висока те се у новембру нашла на нивоу од 18,4%.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	ДЕЦ	-0,3%	-0,3%
2.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	ДЕЦ	0,2%	0,2%
3.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г)	НОВ	10,6%	11,0%
4.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	НОВ	-2,0%	-1,9%
5.	PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.)	ДЕЦ	49,8	49,1
6.	Фабричке поруџбине – Њемачка (Г/Г)	НОВ	2,1%	6,3%
7.	Индустријска производња – Њемачка (Г/Г)	НОВ	-2,3%	-2,6%
8.	Индустријска производња – Француска (Г/Г)	НОВ	-5,0%	-4,6%
9.	Индустријска производња – Финска (Г/Г)	НОВ	-	-0,9%
10.	Индустријска производња – Грчка (Г/Г)	НОВ	-	8,6%
11.	Индустријске продаје – Холандија (Г/Г)	НОВ	-	-4,5%
12.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г)	НОВ	-5,9%	-4,3%
13.	Прерађивачка производња – Холандија (Г/Г)	НОВ	-	-2,5%
14.	Трговински биланс – Њемачка (у милијардама EUR)	НОВ	19,2	17,2
15.	Трговински биланс – Француска (у милијардама EUR)	НОВ	-5,0	-3,56
16.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г)	НОВ	0,9%	-2,9%
17.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	НОВ	4,0%	5,6%
18.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	НОВ	-14,2%	-17,1%
19.	Однос дуга и БДП-а – Италија	III квартал	-	10,1%
20.	Стопа незапослености – ЕЗ	НОВ	8,5%	8,3%
21.	Стопа незапослености – Њемачка	ДЕЦ	6,2%	6,1%
22.	Стопа незапослености – Италија (прелим.)	НОВ	10,0%	8,9%
23.	Стопа незапослености – Белгија	НОВ	-	6,1%
24.	Стопа незапослености – Ирска	ДЕЦ	-	7,2%
25.	Промјена броја запослених – Шпанија (у '000)	ДЕЦ	-	36,8
				25,3

САД

Предсједник Феда из Чикага Evans је мишљења да вакцине могу да пандемију ставе под контролу у овој години, али Фед није ни близу тога да оконча ултраекспанзивну монетарну политику. Поред тога, Evans је поздравио инфлацију већу од 2%, те додао да чак инфлација од 3% не била толико лоша. Такође, Evans је става да се циљеви фискалне стабилности најбоље постижу путем супервизије и регулативе, радије него кроз алате монетарне политике.

У протеклој седмици биле су изражене тензије око званичне потврде Bidena на позицију предсједника САД. Процес бројања електорских гласова је окончан, што је омогућило да Конгрес овјери Bidena као наредног предсједника САД. Истовремено, избори за мјесто сенатора у држави

Цорцији су потврдили два мјеста за демократе, који су тиме добили већину у Конгресу. Овим је отворен пут за додатне фисклане олакшице у САД.

Тржиште рада у САД је током децембра забиљежило смањени обим послова, први пут у посљедњих осам мјесеци, као резултат смањења пословања у ресторанима који показује ефекте пандемије, а који узима све већи данак у економији. Број запослених на платним списковима у нефармерском сектору је смањен за 140.000 у односу на новембар 2020. године, а овакви резултати дају додатну подршку умјереном економском расту који се очекује. Стопа незапослености је задржана на нивоу од 6,7%, чиме је заустављен пад стопе незапослености који је забиљежен током посљедњих седам мјесеци.

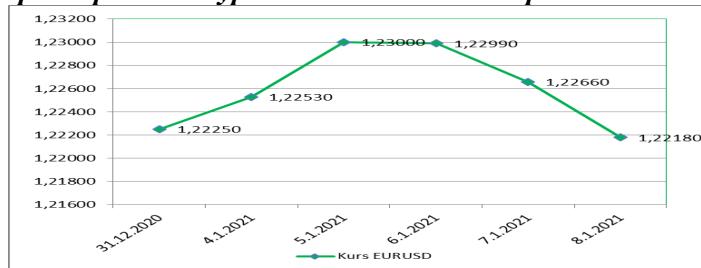
Goldman Sachs је повећао прогнозе економског раста САД за ову годину на 6,4%, с раније очекиваних 5,9% услед повећаних очекивања економских стимуланса.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI прерађивачки сектор F	ДЕЦ	56,3	57,1
2.	PMI услужни сектор F	ДЕЦ	55,2	54,8
3.	ISM прерађивачки сектор	ДЕЦ	56,8	60,7
4.	MBA апликације за хипотекарне кредите	01. јан	-	1,7% -5,8%
5.	ADP промјена броја запослених	ДЕЦ	75.000	-123.000
6.	Фабричке поруџбине	НОВ	0,7%	1,0% 1,3%
7.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	02. јан	800.000	787.000
8.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	26. дец	5.200.000	5.072.000
9.	Стопа незапослености	ДЕЦ	6,8%	6,7% 6,7%
10.	Промјена запослених у нефармерском сектору	ДЕЦ	50.000	-140.000
				336.000

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,22250 на ниво од 1,22180.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Почетком седмице премијер Johnson је увео трећу националну блокаду енглеске економије те су затворене школе, а људима је омогућено да домове напуштају једном дневно за потребе рекреације, све са циљем да се сузбије талас заразе вирусом Ковид19.

Financial Times је објавио да је финансијски сектор главног града Велике Британије почeo да осјећа ефекте Брегзита већ у првим данима трговања 2021. године када је трговина ЕУ акцијама, вриједна скоро 6 милијарди EUR, пребачена из Лондона у главне градове ЕУ. Током седмице Велика Британија је понудила пакет подршке за компаније у вриједности од 4,6 милијарди GBP са циљем ублажавања рецесије изазване таласом пандемије вирусом Ковид19, који је подстакао трећи „lockdown“.

Децембар 2020. године је био мјесец у којем су супермаркети у Великој Британији забиљежили рекордну продају те су купци у овим продавницама потрошили скоро 12 милијарди GBP. Институт за фискална истраживања је у своме истраживању навео да је пандемија повећала неједнакости у друштву. Најрањивија категорија су они са низом нивоом дохотка, млади и најслабије образовани грађани, као и припадници етничких мањина, који су кризом пандемије највише погођени.

Извршни директор BoE Hauser је изјавио да ће финансијска тржишта вјероватно чешће погађати

преокрети слични садашњем иницираном пандемијом КОВИД-19 те су централним банкама потребни нови алати за подршку битним инвестицијским кућама које се нађу у фокусу таквих догађаја.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP)	НОВ	-1,3	-1,5
2.	Број одобрених хипотекарних кредита	НОВ	83.500	105.000
3.	Монетарни агрегат M4 (Г/Г)	НОВ	-	12,8%
4.	PMI прерађивачки сектор F	ДЕЦ	57,3	57,5
5.	PMI услужни сектор F	ДЕЦ	49,9	49,4
6.	PMI грађевински сектор F	ДЕЦ	54,6	54,7

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,89371 на ниво од 0,90096, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3672 на ниво од 1,3568.

ЈАПАН

Јапански премијер Suga је током протекле седмице прогласио ванредно стање на ширем подручју Токија због веома озбиљног ширења трећег таласа пандемије Ковид19. Крајем седмице су се појавиле вијести да Јапан разматра продужење ванредног стања на подручју Токија и осталим регијама, како се повећава број заражених вирусом Ковид 19, што је потез који појачава ризике рецесије са двоструким дном. Премијер Suga сматра да мјере које су у петак ступиле на снагу у главном граду, такође би могле бити потребне и у другим дијеловима земље, у случају ширења пандемије.

Економија Јапана, која је трећа највећа економија свијета, је током трећег квартала 2020. године забиљежила снажан опоравак након контракције која је у другом кварталу забиљежена. Међутим, овај раст је угрожен поновним повећањем броја заражених вирусом Ковид19, као и увођењем и могућим продужењем ванредног стања. Одлука о затварању економије утицаје на то да економија у првом кварталу текуће године поново забиљежи контракцију, појачавајући притиске на креаторе политика да изнађу начине за ублажавање негативних ефеката пандемије на економију.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Монетарна база (Г/Г)	ДЕЦ	18,0%	18,3%
2.	Продаја аутомобила (Г/Г)	ДЕЦ	-	7,4%
3.	PMI услужни сектор F	ДЕЦ	47,2	47,7
4.	PMI прерађивачки сектор F	ДЕЦ	49,7	50,0
5.	PMI композитни индекс F	ДЕЦ	48,0	48,5
6.	Водећи индекс P	НОВ	96,6	96,6
7.	Концидирајући индекс P	НОВ	89,4	89,1
8.	Потрошња домаћинства (Г/Г)	НОВ	-1,0%	1,1%
				1,9%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 126,16 на ниво од 127,06. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 103,20, на ниво од 103,94.

НАФТА И ЗЛАТО

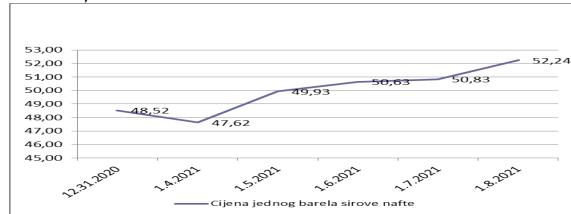
На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 48,52 USD (39,69 EUR).

Током протекле седмице цијена нафте је имала тенденцију раста. Почетком седмице званичници ОПЕК-а, Русије као и остали главни производићачи нафте су се договорили око смањења обима понуде овог енергента. Саудијска Арабија се обавезала на смањење понуде за додатних 1 милион барела дневно у периоду од фебруара до марта, чак и уколико се Русија усмјери ка повећању производње. Русији и Казахстану би било дозвољено да повећају понуду комбиновано до 75.000 барела дневно у поменутом периоду, што представља симболично повећање за које министар нафте Ирана Bijan Namdar Zanganeh сматра да ће „једва бити примјетно на тржишту“.

У наредним данима цијена нафте је наставила да биљежи раст те је средином седмице забиљежен ниво од преко 50 USD по једном барелу. На даљи раст цијене овог енергента утицај је имала најава Саудијске Арабије о великом добровољном смањењу производње, као и вијести о смањењу залиха нафте у САД у прошлој седмици. Крајем седмице цијена нафте се нашла близу највећег нивоа у посљедњих 11 мјесеци, под утицајем одлуке Саудијске Арабије која се обавезала на смањење обима производње, али и под утицајем глобалног раста акцијских индекса, упркос повећаном броју заражених вирусом Ковид19.

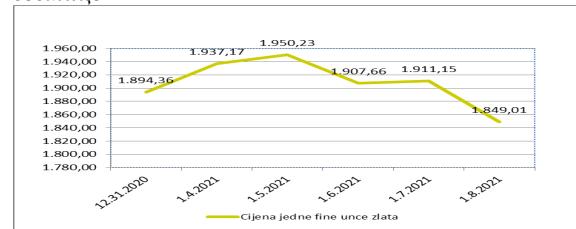
На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 52,24 USD (42,76 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је повећана за 7,67%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне фине унце злата је износила 1.894,36 USD (1.549,58 EUR). Почетком седмице цијена злата је имала тенденцију раста, под утицајем слабљења тржишта акција у САД, што је утицало да се цијена злата повећа на ниво преко 1.950 USD по унци. Такође, слабљење USD које је забиљежено почетком седмице утицало је на раст цијене злата. Додатни утицај на раст цијене злата имала су и очекивања око резултата гласања у Џорџији, које је одлучило о броју демократа у Конгресу, односно које је утицало на то која ће партија имати контролу у Конгресу. Након тога, средином седмице, цијена злата је забиљежила пад, када су се појавиле вијести да су демократе осигурале већину у Конгресу, што је појачало очекивања око додатних фискалних стимуланса који би требали да пруже додатну подршку економији САД. Аналитичари су очекивали да пад цијене злата испод нивоа 1.900 USD по унци значи даљи пад цијене и улазак тржишта у „фазу медвједа“, што се заиста и десило. У сваком случају, злато је током 2020. године забиљежило најбоље перформансе у посљедњих десет година, под утицајем негативних ефеката пандемије и снажних стимуланса које су централне банке и владе широм света увеле са циљем подршке економији. Проналазак и дистрибуција вакцине против вируса Ковид19 утичу на инвеститоре да детаљније анализирају одлуке око улагања у злато. Новоизабрани председник САД Biden је позвао на додатне економске олакшице док ће неке приједлоге изнијести прије ступања на ову дужност (20. јануар) што ће вјероватно имати утицај на даље кретање цијене злата. На затварању тржишта у петак цијена једне фине унце злата износила је 1.849,01 USD (1.513,35 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је смањена за 2,62%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, пројене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.